

France Bevk

Smrt pred hišo

In povedala je vse. Sredi česte sta jo poslušala mladeniča; Rudiju je Jeričina pripoved neizmerno dobro delala. Vi del je zvestega dekleta kakor z glorio oვენanega pred seboj. Nase bi jo bil pritisnil, če bi se ne bil sramoval ljudi.

Peter je pogledal odvažno Rudija, bratovski ponos je žarel na njegovem obrazu. "Vidiš", mu je dejal, kot bi hotel reči: "Pa si dvomil o nji in si se trafil z mislijo na njeno nezvestobo..."

Stopili so v gostilno. V temni in v vinom in tobakovim dimom prenapolnjenem ozračju jim je bilo lažje govoriti.

Ponovili so si dve grozni novice: umor pri Graparju in požar pri Zaplotniku. Zadnja novica je bila za Jerico nova, pobledela je.

"Kaj pa je s Tončko?" "Vsi so se rešili. Zaplotnik je postal čudak."

Jerica je obrisala solzo. "Ubogo dekle. Njo sem imela rada. Bog nas varuj nesreče!"

"Kaj pa Jeriča?" se je obrnil Peter do Jerice.

"Vesel je, da se je iznebil dolga in Brdarja. Ob palčici hodi. Po tebi je popraševal."

"Hvala Bogu, da mu je bolje", je dejal Peter. Kakor skrb za očetom je bilo na njegovem obrazu.

Vino jim je razvezalo jezik, roko, ki jo je del Rudi na njegovo koleno, je podržala v svoji. Mladenič je bil srečen. Govorili so o bodočem življenju in sanjali o domu, dokler ni zakrnavelo nebo v večerni zarji.

Poslovili so se in šli domov... Jerica je ta večer trdno spala. Ko je stopila gospa v njeno sobo, se ni prebudila. Oster pogled gospe jo je motril dolgo časa; nedolžen obraz je bil v spanju ves angelski...

8. Brdarjev Tone se je vrnil od vojakov. Nikomur ni rekel ne zakaj ne kako, naenkrat se je prikazal sredi vasi in stopil v izbo.

Brdarica je sklenila roki in vzkliknila: "Oh, ti moj Bog!"

Zadnje čase je pričakovala samo hudo, zato se je prestrašila tudi sinovega prihoda.

Tone je videl njeno mišl, zato je dejal: "Nič ni hudega, odpušen sem."

Brdarju se je razjasnilo lice. "Vsaj to", je pomislil.

Nato je vprašal sina: "Ali ostaneš doma?"

Tone je samo stresel z rameni, njegov obraz je bil mračen, poln nevolje.

Brdarjev glas se je nato zvišal v milino, kakor bi se hotel opravičevati pred sinom. "O tem, kar se je pri nas zgodilo, si sliši?"

"Pisali mi niste", je očital sin.

"Kako bomo kaj takega pisali. Itak se prehitro razve"

Nekaj časa so molčali. Tone je ogledoval izbo, kakor da je prvič v nji; ali kakor da išče predmeta, na katerem bi okoli obviselo in se spočilo.

"Sramota je", je dejal Brdar, kakor da išče v lastnih besedah opore zase in za sina.

"Pa kaj smo mi kaj storili? Delajmo, kruha bo dosti, še ostajalo ga bo!"

Tone je molčal. Šel je na vas in je srečal Tončko.

Bled obraz se je to pot nasmešnil, suha roka se mu je nudila sama od sebe.

"Dober dan, Tone. Doma?" "Da", je dejal in strmel v bolehen nasmeš bledih ustnic.

"Kaj pa je s teboj?" "Tako", se je nasmešnila še bridkejšje in pokazala na dve lesni baraki med drevjem, v katerih je bivala Zaplotnikova družina z živino.

Tonetu je bilo tesno. Ni gojil nikoli strastnih čustev do tega dekleta, vendar je občutil, da jo je imel ta trenutek najrajši. Ta trenutek, ko mu je bila najdalje. Ni več mislil, da bi jo vzel za ženo. Zdelo se mu je, kakor da mu je nežna, bolna prijateljica, ki potrebuje lepe besede.

Mesto ga je bilo ugodilo. Ta ugodenost ga je približala tudi Tončki. Naslonil se je na plot, govorila sta dolgo...

Čez nekaj časa je dejala Tončka: "Kaj boš?"

"Ne vem", je dejal. In kot, da se razodeva sestr: "Tu ne ostanem, da bi me gledali..."

"Saj nisi ti kriv", je jeknilo v Tončki, ki ga je razumela. Solze je imela v očeh. Nato je dejala. "Meni se oče smili".

Tone jo je razumel in ni mogel reči ničesar. Nenadoma se je zdrznil in ji je podal roko. "Menda se jutri ne vidiva več".

Tončkino telo je vztrepetal. Tone je čutil, da se je deklica spremenila in se je še enkrat ozrl na klancu. Stala je na istem mestu...

9. Zvečer se je vrnil Tone domov. Bil je mračnejši in nevoljniji kot takrat, ko je prvič stopil v hišo.

Oče ga je gledal in se spočetka ni upal v besedo. Potem pa je vprašal: "Kaj sta govorila s Tončko?"

"Nič takega", je odvrnil Tone pusto.

"Rabi pamet", je dejal Brdar. "Zaplotnik je bolan in ne bo dolgo. Delati ne more več; posestvo bo šlo po zlu".

"Tudi Tončka je bolna", je pripomnil Tone.

"To je vseeno", je dejal Brdar. "Saj veš kako je..." Besede ni izgovoril do konca. Lokav smeh je izginil v kotu ustnic.

Tone je videl goloto stavko; ki je bil samo na pol izgovorjen, zazeblu ga je v mozeg.

Rezko, prerezko za očeta, je dejal: "Jaz hočem zdravo ženo, ne posestva!"

V Brdarjevih očeh se je zablistalo. Par minut je razmišljal ali sme izreči, kar je na jeziku, ali ne. Pa je dejal:

"Saj ženo si boš lahko še dobil".

"Ne!" je zavrnil Tone. "Po Janezovi poti ne bom hodil, nitj njegova senca ne maram biti".

"Pa ne", je dejal Brdar in je le počasi rastel v njegovo zavest pomen sinovih besed: "Janez je zakrivil vse sam!"

"Vi ste ga dražili in mu kazali na Cilko, češ, da je Lojze slabši in ne bo gospodaril".

"Jaz?" je strmel Brdar v sina in motril njegove poteze: Saj to ni več moj sin! Od kje se je pa vzel?" je ponovil. "Če ponoviš to še enkrat, vidim rajiši, da odideš za vedno".

"Tu ne ostanem nič več. Košev ne bom nosil, ne se ukvarjal z gnojem".

"Pojdi! Izprijenec!" Ušla mu je beseda ni je bilo več moč goče poklicati nazaj.

Tone je stopil do praga: "Grem!"

In ker ni vzel brašnje, ki jo je prinesel, mu Brdar ni verjel. Slišal je njegove korake po veži, nato po stopnicah v gorenjo kamro, kjer je Brdarica že počivala. Zopet so prišli koraki po stopnicah v vežo in izginili na vas.

Zdaj se je Brdar zavedel. (Dalje prihodnjiki.)

Iz enega funta jekla je moše napraviti okoli 3.000 trnkov.

SEPTEMBER						
Sa	Mo	To	We	Th	Fr	Sa
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

KOLEDAR društvenih prireditev

OKTOBER

1.—Pevski zbor TRIGLAV priredi v Slov. domu na 6818 Denison Ave. VINSKO TRGATEV.

7.—Slovenski dom na Holmes Ave. priredi vinsko trgatavo s plesom. Začetek ob 7:30 zvečer.

8.—Veselica Kluba vpokojencev v SDD na Recher Ave.

12.—Carniola Hve No. 493 T.M. priredi v prizidku SND na St. Clair Ave. "Columbus Day Card Party".

15.—Društvo Danica št. 11 SDZ priredi v prizidku SND na St. Clair Ave. večerjo, po njej pa ples.

21.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi v šolski dvorani družabni večer.

22.—Pevsko društvo SLAVČEK poda v veliki dvorani pri Sv. Vidu koncert.

27.—Demokratski klub 23. varde priredi letno zabavo s kartami v spodnji dvorani SND na St. Clair.

28.—Zveza slov. protikomunističnih borcev priredi JESEN-

SKO ZABAVO v Slov. domu na Holmes Ave.

29.—Slovenski Oder poda v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju ob 3:30 popoldne komedijo "Skopuh".

29.—Cerkveni pevski zbor Ilirija bo nastopil v cerkveni dvorani na Holmes Ave. Začetek ob 3:30 popoldne.

NOVEMBER

5.—Glasbena Matica priredi opero "Hoffmanove pripovedke" v SND na St. Clair Ave. ob 3:30 pop.

5.—Društvo Slov. dom št. 6 SDZ priredi banket v proslavo 50. letnice obstoja. Začetek ob petih popoldne.

11.—Korotan priredi izredni koncert ob 10-letnici svojega obstoja.

18.—Štajerski klub priredi martinovanje za svoje člane.

19.—Pevski zbor Jadran priredi koncert v SDD na Waterloo Rd. Začetek ob 3:30 popoldne.

26.—Pevski zbor SLOVAN poda v AJC svoj jesenski koncert.

26.—Slovenski oder poda v dvorani pri Sv. Vidu ob 3:30 popoldne dramo "Prva legija".

VESTI IZ SLOVENIJE

Industrija se prilagaja novim pogojem

V prvi polovici letošnjega leta je po uradnih podatkih Zveznega urada za statistiko proizvodnja jugoslovanske industrije bila za 9 odstotkov večja kot leto prej. Porast ni bila v vseh panogah enaka, ampak močno različna. Tako je na primer predelovalna industrija porasla za 14 odstotkov, tekstilna za 4, usnjarska za 3, metalurški pa celo samo za 2.

"Neskladnost" rasti naj bi bila posledica nove gospodarske politike, ki so jo začeli izvajati v letošnjim letom. Proizvodnja naj zavisi od "povpraševanja na trgu, od razpoložljive kupne moči in proizvodne ekonomike", torej skoraj tako kot v svobodnem gospodarstvu. Tudi Jugoslavija jo je začelo ubirati po potih "nove ekonomske politike", ki jo komunistično gospodarstvo uporabi takrat, ko pride s svojim gospodarskim sistemom v zagato.

Postrežba ni ravno odlična, zato pa draga

Obrtniki so zaradi pomanjkanja postali kar precej veliki go-

spodje. Neki Štefan Tepeš iz St. Vida se pritožuje, da se je dogovoril s pleskarskim mojstrom Gašperšičem za prepleškanje "enosobnega stanovanja" za 26. april. Vzel si je dopust in vse pripravil, da bi bil posel čim prej opravljen. Pleskarja ni bilo, prav tako ga ni bilo 15. junija, kar sta se drugi domenila. Prišel je šele po treh mesecih po mnogih ponovnih klicih in prošnjah, zato pa je račun predložil takoj. Za eno sobo, s predsobo in kopalnico je računal 22.000 dinarjev. Delo je opravil vajenec v skupno 16 urah.

Če pomislimo, da je povprečni mesečni zaslužek strokovnega delavca okoli 20.000 dinarjev na mesec, si prav lahko predstavimo nejevoljo nad previsokim računom.

Po vodo za akumulator v — lekarno

Pri nas v Ameriki smo navajeni, da pustimo ob vsakem nakupu gasolina pregledati tudi, če je v redu olje, voda in baterije (akumulator). Nekaj podobnega si je zaželel v Ljubljani tudi neki Peter Kočevar. V "Delu" poroča, da je na

neki bencinski črpalki zaprosil, naj mu pregledajo akumulator. Uslužbenec akumulatorja najprej sploh ni našel, potem ko je ugotovil, da je prazen — brez vode —, pa je dejal, da destilirane vode za akumulatorje nimajo. Peter je šel k drugi črpalki, kjer se mu je zgodilo isto. Končno so mu svetovali naj gre po vodo za akumulator v — lekarno. Pravi, da je to storil, mislil pa si je svoje... Kaj si je mislil, ni zapisal, da pa ni bilo za vodnike gasolinskih črpalk in morda za ves komunistični red posebno laskavo, je razumljivo.

Malomarnost vzrok smrti

Na zavarovanem železniškem prehodu pri železniški postaji pri Hočah pri Mariboru se je pripetila huda prometna nesreča, ki se je končala s smrtjo Frančka Toplaka. Toplak, traktorist kmetijske zadruge Hoče, je peljal traktor s prikolico preko železnice, ko je pripeljala z mariborske smeri lokomotiva. Prišlo je do trčenja. Pri tem je bil Toplak tako poškodovan, da je takoj umrl.

Na traktorju je bilo okoli 1.800.000 dinarjev škode, na lokomotivi pa okoli 50.000. Do nesreče je prišlo, ker vlakovni odpravnik na postaji v Hočah ni poskrbel, da bi kmetičar pravočasno spustil zapornici.

Ne z administrativnimi sredstvi

Bogdan Cepuder je zapisal v "Delu": Znano je stališče, da religije ni mogoče odpraviti z administrativnimi sredstvi, ampak z nenehnim razvijanjem socialističnih družbenih odnosov, s širjenjem znanstvenih spoznanj in s splošnim stopnjevanjem človeške zavesti.

Po 16 letih preganjanja Cerkve so komunistični oblastniki prišli do spoznanja, da s silo proti njej ne morejo nič doseči, treba se je lotiti počasnega "prevzganjanja", ki je posebno intenzivno pri šolski mladini...

Njujorški župan Wagner je zmagal pri volitvah

NEW YORK, N. Y. — Naši demokratje ne bi bili pravi demokratje, ako ne bi bili ob enem tudi sperti bratje. Zdi se jim, da morajo to dokazovati pri vsakih volitvah, tako na primer tudi pri njujorških primarnih volitvah za župana. Vsaka volitve v New Yorku vzbujajo zanimanje po vsej deželi, letošnje pa še posebno.

V New Yorku je demokratska stranka razbita v dve struji. Prvo vodi znana organizacija Tammany Hall, kjer so zbrane vse uradne demokratske veličine, vodi jo DeSapio. Nasprotniki uradnih demokratov se zbirajo pod vodstvom bivšega demokratskega senatorja Lehmana in Rooseveltove vdove. Wagner je bil tako po-

stavljen pred vprašanje, kam naj se nagne. Odločil se je za zvezo z Lehmanom in Mrs. Roosevelt in si s tem nakopal jezo uradnega vodstva njujorških demokratov, ki so postavili kot kandidata za župana svojega človeka Lewitta. Volivni boj med obema skupinama ni bil samo divji, ampak tudi smešen. Demokratski politiki, ki so se še pred meseci hvalili med seboj na pretek, so se sedaj obkladalj z najkrepkejšimi očitki v veliko zabavo njujorške politične javnosti.

Zmagal je proti uradnemu vodstvu demokratov sedanji župan Wagner. Wagner je bil že dosedaj zelo priljubljen med mestnim prebivalstvom. V novembru bo gotovo zmagal nad republikanskim tekmečem Lefkowitzem. Vse bo takrat govorilo za domnevo, da bo Wagner prihodnje leto postavljen za demokratskega kandidata za guvernerja. Ako bi takrat posekal republikanskega kandidata v osebi sedanjega guvernerja Rockefellerja, bi to imelo velik vpliv na predsedniške volitve v l. 1964, kajti Rockefeller bi rad kandidiral za predsednika ZDA na republikanski listi. Zato se republikanski politiki še bolj zanimajo za Wagnerjevo politično usodo kot demokrati.

Senator Lausche odkriva komuniste v — tujini

WASHINGTON, D. C. — Sen. Frank J. Lausche dobiva kot član senatnega odbora za zunanjo politiko dosti poročil o zunanji politiki, ki navadnim ljudem niso dostopna. Zato je zmeraj nekaj posebnega, ako se oglasi v senatu k besedi o zunanji politiki.

Zadnjič si je privoščil našo politiko podpiranja republike Kolumbija. Ta je dobivala od Združenih držav letno podporo v približnem znesku \$250.000.000. Kako pa gospodari s tem denarjem? Ko je Lausche iskal odgovor na to vprašanje, je odkril, da je kolumbijska vlada nastavila za svojega gospodarstva svetovalca bivšega naturaliziranega ameriškega državljan Lauchlina Curie, ki je med tem zgubil naše državljanstvo, ker ga pet let ni bilo domov.

Mr. Curie je po svoji preteklosti dobro znan našim politikom. Bil je v službi Rooseveltove administracije in se takrat obnašal tako predrzno kot komunistični sopotnik, da ga je FBI javno označila kot dobavitelja ameriških tajnih dokumentov neki komunistični špijonski organizaciji. Sedaj bo ta komunistični sopotnik imel gotovo svojo besedo pri vpornosti naših podpor.

Lausche se upravičeno sprašuje, ali nam je res treba podpirati države, ki v njih za kulisami gospodarijo z našim denarjem komunistični zaupniki obremenjeni s tako preteklostjo kot Lauchlin Curie.

Pred novim povišanjem pošttnin?

WASHINGTON, D. C. — Odbor Predstavnškega doma za pošto in civilno službo je proti pričakovanju odobril predlog administracije, naj se zvišajo nekatere poštne, med njimi za navadna pisma od 4 na 5 centov in za zračno pošto od 7 na 8 centov.

Mislilo, da bo plenum Predstavnškega doma osvojil stališče svojega odbora še tekom tega zasedanja. Ali bo to odobrili tudi senat?

Glavni nasprotnik povišanja pošttnin je predsednik senatnega odbora za poštne zadeve sen. O. D. Johnston.

Administracija upa, da ga bo pregovorila, da se sprijazni s povišanjem. Ako bo pristal na povišanje, bomo imeli z novim letom nove poštne, ki bodo

administraciji prinesle kakega pol milijona dolarjev dodatnih dohodkov.

Nemški katoliški škofje priporočajo "krščanske" kandidate

BONN, Nem. — Kot ob vsakih volitvah, so tudi letos izdali nemški katoliški škofje poseben pastirski list, ki v njem priporočajo vernikom, naj pri parlamentarnih volitvah oddajo svoje glasove "krščanskim" kandidatom.

Doslej je to pomenilo, da priporočajo kandidate Adenauerjeve stranke. Zadnje leto so se pa socialisti uradno opovedali idejam "kulturnega boja" in bodo morebiti kandidirali tudi kakega socialista, ki bo odgovarjal pogojem za "krščanske" kandidate. Zato socialisti niso preveč rohnili proti pastirskemu listu, pač pa "svobodni demokratje," ki pa nimajo preveč političnega vpliva.

— Ena tretjina tujih priseljencev živi v državi New York.

Moški dobijo delo

Delo na vrtu
Moški vajen kmečkega ali vrtnega dela, dobi zaposlitev, 1.50 na uro. Kličite EV 2-8087 zvečer po 6. uri.

MALI OGLASI

Rabim garažo
v bližini E. 55 St. in Bonna Ave. do Norwood Rd. Ako imate na razpolago, kličite EX 1-5123. (174)

Naprodaj
otroška posteljica, stajica, športni voziček, sobna plinska peč, tapetiran stol. Vse v dobrem stanju. Mary Lalic, 1095 E. 67 St. UT 1-3772. —(173)

Stanovanje se odda
Tri sobe se oddajo odraslim ali starejšima zakoncem na E. 60 St. Vprašajte na 1180 E. 60 St. —(8, 11, 13 sept)

NADUHA
Vas muči! Oglasite se pri nas! Imamo GARANTIRANO zdravlilo, ki vam bo 100% pomagal!
MANDEL DRUG KE 1-0034
15702 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio

Sobe se odda
3 velike neopremljene sobe in kopalnica v okolici Lake Shore Blvd., in Neff Rd. \$75 mesečno. Vse udobnosti. Kličite IV 1-7565. Za eno osebo ali dvojico srednje starosti. (X)

V najem
se odda pet sob zgoraj, tri spalnice, na 6930 Hecker Ave. (173)

Sobe se odda
3 sobe se odda eni ali dvema mirnim osebam. Vprašajte spodaj, spredaj, na 1176 E. 61 St. (MWFX)

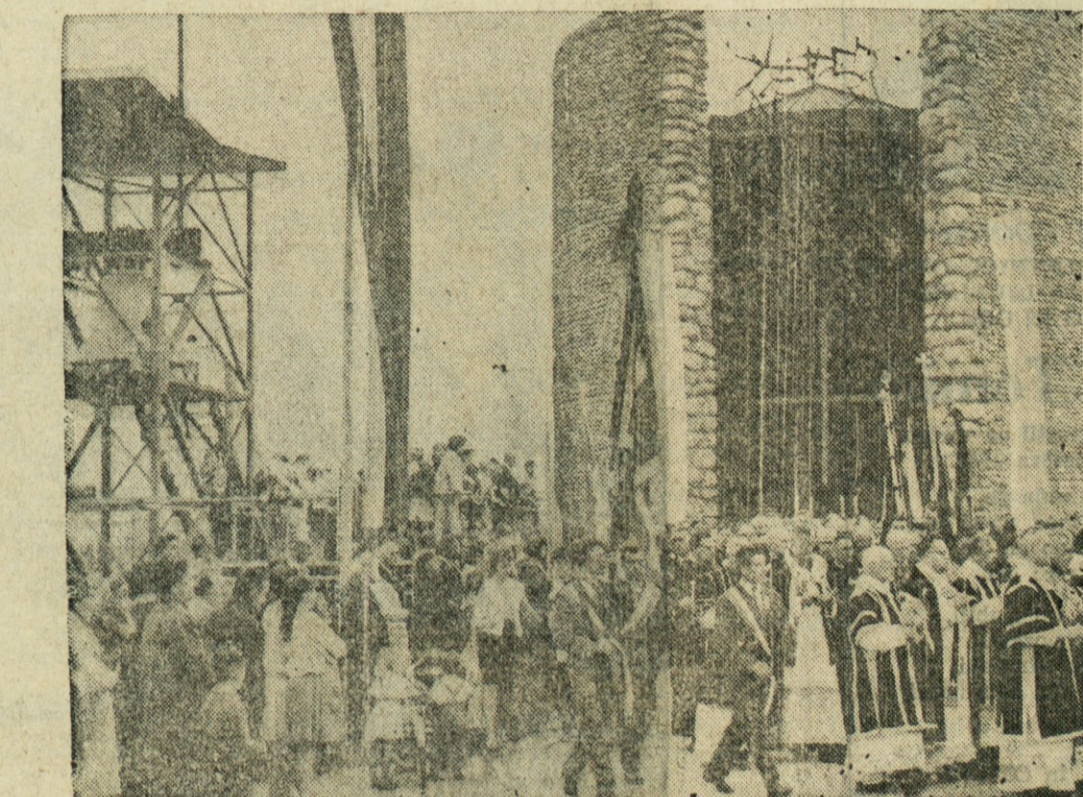
V najem
Odda se 4 sobe zgoraj, na E. 67 St., severno od St. Clair Ave. John Newport, UT 1-5400. (177)

Stanovanje se odda
Stiri neopremljene sobe s kopalnico, zadaj velika veranda, se odda na E. 63 St. Kličite EN 1-4859. (11, 15 sept)

Soba se odda
Oddajo se 4 sobe in garaža, plinski furnez. Oglasite se na 891 E. 73 St. —(177)

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogal St. Clair Ave. in E. 68 St.

ČE HOČETE...
prodati ali kupiti posestvo ali trgovino, obrnite se do nas
JOS. GLOBOKAR
986 E. 74th St.
HE 1-6607

SPOMINSKA KAPELA V DACHAU — V koncentracijskem taborišču Dachau na Bavarskem je pomrlo v strašni stiski na stoti soče žrtev nacizma, med njimi tudi več tisoč Slovencev. Lani so na kraju nekdanjega taborišča postavili spominsko kapelo žrtvam. Slika kaže spreved z duhovščino na čelu ob nedavni slovesnosti blagoslovitve zvona, ki so ga kapeli poklonili nekdanji avstrijski politični jetniki v Dachau.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

18

Danilo se je in med drobnimi, kodrastimi oblaki je mrlela prva jutranja zarja. Ni bilo hladno in vendar jo je po malem treslo. Nemirno je z očmi blodila po obrazih, ki so prihajali in polnili obzidano. Moški iz ženski stražniki so stali hajali in polnili obzidano dvorišče. Moški in ženski stražniki so stali na koncih, kadili in nekam prezirljivo in s posmehom ošinili vsako, ki so jo pripeljali iz poslopja. Nekatere so prihajale z drobnimi culami, nekatere z malimi kovčki kakor Silva, Neprespani ženski obrazi so bili motni in pogled na pomečkane obleke ter neurejene lase je bil siromašen. Čreda žensk različne starosti in različnih poklicev, prestrašeni obrazi, naveličani vsi.

V istem hipu je vedela, da ji teko zadnje minute v tem poslopju. Majsko jutro ji je budilo veselo upanje, da se bo znova srečala z zemljo, z njenimi jutranjimi meglicami vred. Kar je edino obžalovala zavoljo odhoda, je bil Viktor. Ni ga videla, toda prepričana je bila, da je prišel. Nj mogel govoriti ker ga je prehitela Nataša. Dovoljen je pač le en obisk na mesec in tega se surovo drže. Njeno pisemce je pač dobil in tam mu je povedala vse.

Ko so pripeljali zadnjo jetnico, Silva je presodila, da mora biti vseh skupaj okoli petdeset, je oficir pričel brati imena.

Prva skupina. V njej je bilo samo šest jetnic in Silva je bila gotova, da so to kaznenke z

visokimi zapornimi kaznimi. Tri so bile njenih let, dve dosti mlajše, toda ena je bila gotovo že blizu šest deset let.

Stražarji so teh šest postavili k zidu, čisto v kot.

Druga skupina. Dolgo so si čala imena iz oficirjevih ust in stražarji so vsako, ki jo je poklical takoj porinili na drugo stran.

Dunja Lazič. Silva je ošinila s pogledom. Bilo je mozoljasto dekle, ki je bila zaprta zavoljo vlačuganja. Zibaje se v bokih se je uvrstila v grupo.

Elza Marinc, Silva Miklavc. S kovčkom v roki je odšla v vrsto in mislila samo na to, počemu mora biti v vrsti prav z Dunjo. Toda imena so padala naprej.

Tretja skupina. Deset imen.

Zdaj je bilo vse urejeno, obdano od straž in oblaki nad glavo, nad tihim temnim poslopjem so bili vijoličastordeči kakor veliki rožnati listi.

Uvrstili so po dve in dve, toda le zadnji dve skupini. K vsaki so se postavili stražarji, padala so povelja in nekatere izmed žensk so pričele hlipati. Zdaj je tudi Silvo pričel popadati boleč nemir, negotovost, plašno je begala po temnih zamreženih oknih.

Ena izmed ženskih stražarjev je surovo zijala nad jetnico, ki je pričela na glas jokati.

Ko si se vlačila z belimi, takrat bi jokala.

Mlado dekle se ni uneslo. Hlipalo je svojo pot, dokler se niso odprla široka izhodna vrata. Skozjo to zev so zdaj odhajale.

Kakor brž je Silva stopila na pločnik, jo je obšel prijeten občutek dobre megle. Štiri mesece že ni hodila kakor hodijo ljudje. Zdaj vidi trikotne zelene trave med stisnjenimi hišami, okna hiš, v katerih še spe ljudje, napise na trgovinah in široke kovanje, ki so mokri od megle, ki se je celo noč obeshala nanje. Ni se menila za stražarje, nitj za redke pešce, ki so postajali in začudeno zrli v nenavadni sprevid. Mirno in enakomerno je dihal, z gladno poželjivostjo naravnost jedla dober zrak, ki ga že tako dolgo ni čutila.

Na kolodvoru so čakali živinski vagoni in tu so skupini razdelili. En vagon so priključili vlaku proti Kočevju in tja so s psovanjem odpravili skupino desetih žensk. Glavnino, v kateri je bila tudi Silva, so pognali v živinski vagon, ki je bil pripet na vlak, ki je bil namenjen proti Zidanemu mostu.

Tlesnil je železni zapah na vratih in ostale so same. Silve se je lotil prijeten občutek sproščenosti.

— Le kam nas bodo vleкли? — je rekla starejša, nerodna ženska, malomarno spustila culo na tla in sedla nanjo. Tudi druge so jo posnemale, le Dunja je ostala pri vratih in skoz špranjo gledala gibanje na kolodvoru. Silvi je bila odvrtna, loteval se jo je umazan, gnusen občutek, ki ga ni mogla zatreti. Skoraj si je želela, da bi bila v tisti drugi skupini, ki je bila usmerjena proti Kočevju.

— Kamor nas bodo bo zanič — je vzdihnilo mlado dekle.

Silva je čepela v kotu in ko je slonela ob surovi, obiti steni, ji je prišla na misel jetnica Maslova v Tolstojevem Vstajenju, kako so jo vleкли v Sibirijo. Na isti način, le da je vede-

la kam gre. Povedali so ji to pri obsodbi. Tu nihče ne ve. Kakor skupaj zgnetena živina so v vagonu, ki ne ve ali gre nekam v prodajo ali v zakol.

Človek, ki ima svoje prepričanje, je nevaren. Biti moraš brez lastnega prepričanja, verovati samo to, kar je v knjigah, ki jih mečejo na trg v visokih nakladah. Govori tovarišev, ki so na vrhah, so v modi, naj že govore o politiki ali literaturi. Vse vedo in vse znajo, okrašeni z lovorjevimi vencami akademskih naslovov brbljajo stvari, ki so neokusne in ne vredne predmeta, o katerem govore. Toda narod jih molče posluša, nekje za vsem je nekaj, kar diši po ječi. Kdo bi se upiral, dokler lahko živiš na soncu?

Neka ženska v drugem kotu razlaga, kakšna so prisilna taborišča. Bila je že tam pol leta, toda so jo izpustili.

— Kje si bila? — je vprašalo dekle, ki je pri odhodu jokalo.

— V Teharjih — je siknila vprašana.

V blag spomin

OB PRVI OBLETNICI SMRTI
NAŠEGA DRAGEGA
SOPROGA IN OČETA

Charles Benevol

ki je umrl 11. septembra 1960. leta.

V tihem grobu že počivaš
celo leto dni,
Tvoj spomin pa v naših srcih
vsaki dan živi!

Lahko naj Te zemlja krije,
spavaj, dragi nam, sladko,
luč nebeška naj Ti sije,
mir in pokoj naj Ti bo!

Tvoji žalujoči:

SOPROGA
in OTROCI

Cleveland, O., 11. sept. 1961.

V blag spomin

OB ČETRTI OBLETNICI, ODKAR
JE UMRL NAŠ LJUBLJENI
SOPROG IN OČE

Anton Tomšič

ki nas je zapustil za vedno
10. septembra 1957

Štiri leta so minula že,
odkar Te več med nami ni,
ko se spominjamo na Te,
vse solzne naše so oči.

Zvesto smo Te vsi ljubili,
na Te ne bomo pozabili.
In enkrat bomo združeni
v raju tam — nad zvezdami!

Tvoji žalujoči:

SOPROGA in OTROCI
ter SORODSTVO

Cleveland, Ohio, 11. sept. 1961.

— Nemara gremo tudi mi tja — je rekla druga. — Saj je vlak namenjen proti Zidanemu mostu. Od tam nas odpeljejo proti Celju. —

Silva jih je poslušala samo od daleč. Zvedeli bodo, ko pridejo tja. Vse to ugibanje nima pomena. — Se pes je pri nas imel boljše kakor smo takrat imele me — je rekla ženska, ki je bila že enkrat zaprta. Zdaj se je obrnila Dunja od vrat in s surovim glasom rekla:

— Bo pač treba delati kakor povsod. Le počemu strašiti človeka že naprej? —

Zenske, ki so bile v celicah blizu njene, so planile v smeh. Žena, ki je prva sedla na culo, jo je surovo zbadla.

— Prava se je oglašila. Ti boš garala. Samo s kom? —

Silva je zardela, vendar se je morala nasmehniti. Dunja se je užaljena obrnila nazaj v vrata. Surovo, preprosto življenje je prihajalo v vagon. Silva je čutila, da se ga bo morala dotakniti, da ga bo morala živeti. Ti preprosti, v globini pošteno ljudje, ne izbirajo besedi. Ljubezen in sovraštvo izražajo na svoj način. Kako se bo vsemu privadila, kako se bo približala iz svoje tihe zaprtosti tem ljudem?

Skoz špranje v vagonu je že sijalo sonce, ko je vlak pretegnil. Silva je molče prislunila topotu železnih koles, ki so bobnela tik pod njo. Nekoč ji je to udarjanje koles pomenilo približevanje dobremu, sreči. Zdaj je bil vsak udarec oddaljevanje, korenine najtišjih

čustev so se trgale, popuščale, od vsega je ostajala samo topost jetnika, prisiljena vdanost usodi, ki ni poznala usmiljenja.

V Zidanem mostu so vagon odklopil in ga pognali na stranski tir. Streha se je bila razgrela in postajalo je vroče. Nekaj žensk je pričelo zbijati na steno, hotele so, da jih spuste na stranišče. Od zunaj se ni nihče oglašil. Čez čas so pričele razbijati tudi druge. Zaslisljal se je smeh, za njim se je usulo psovanje.

— Imate dovolj prostora v vagonu — je kriknil nekdo od zunaj. Koraki so se oddaljevali. Dunja, ki je še kar naprej zijala skoz špranjo v vratih, se je obrnila in s čudno spač-

nim obrazom obupano rekla:

— Ne bodo nas spustili. Šli so, —

Nihče je ni niti pogledal. Sele pozno popoldne so čutile, da jih bodo premaknili. Straža se je vrnila k vagonu, nato so slišale lokomotivo. Udarec je nekatere vrgel po tleh, najbolj Dunjo, ki ni pri vratih imela nobene opore od strani. Zavoljo smeja drugih je pričela od jeze jokati. Prvič, da se je v Silvi vzdignilo usmiljenje do nje.

(Dalje prihodnjč)

— O

Opravičilo

“Oprostite, ali bi mi lahko posodili tisočak?”

“Oprostim že, posoditi pa vam ga ne morem.”

Se priporočamo

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE.
VRŠIMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA.
NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANEŠLJIVO

FRANK KURE

Lahko pišete na ta naslov:

R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio
Pokličite telefonično: JORDAN 4-5503

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HENDERSON 1-2088

KENMORE 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši,
najveselejši in najlepši dan
Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš
povabila k temu velikemu dogodku svoje
sorodnike, prijatelje in drage znanke, so
največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo
ogromno časa in skrbi.

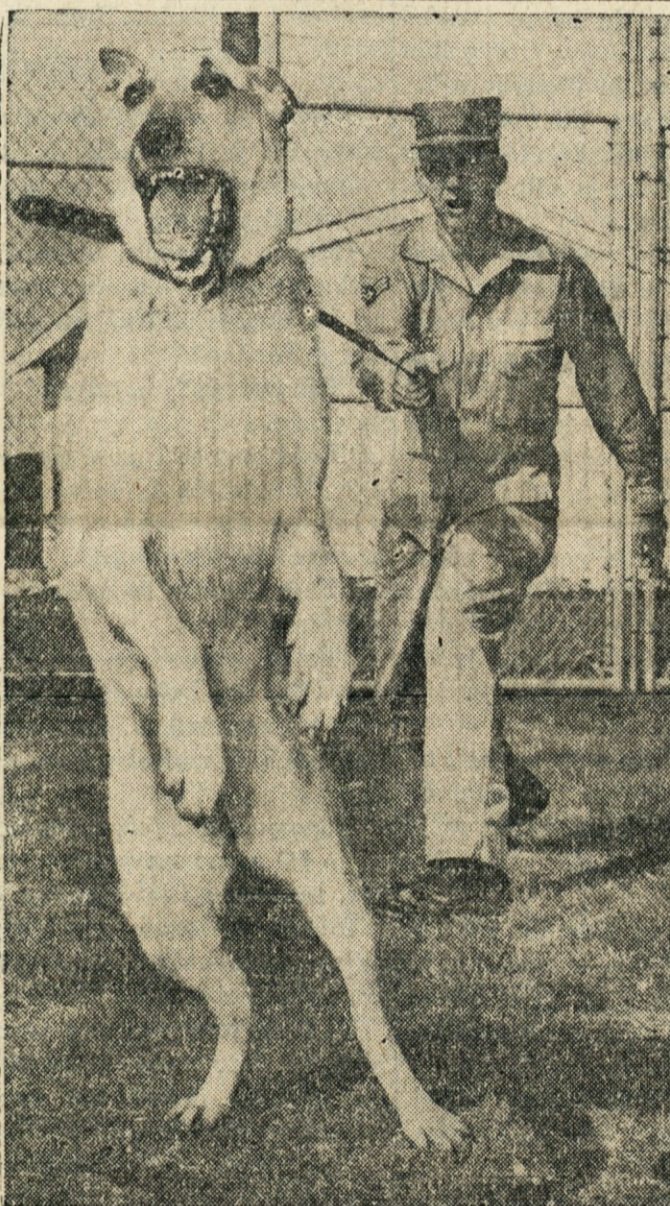
Pridi k nam in izberi poročna
naznanila iz pravkar dospelih najnovejših
katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik,
papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba
uslužna.

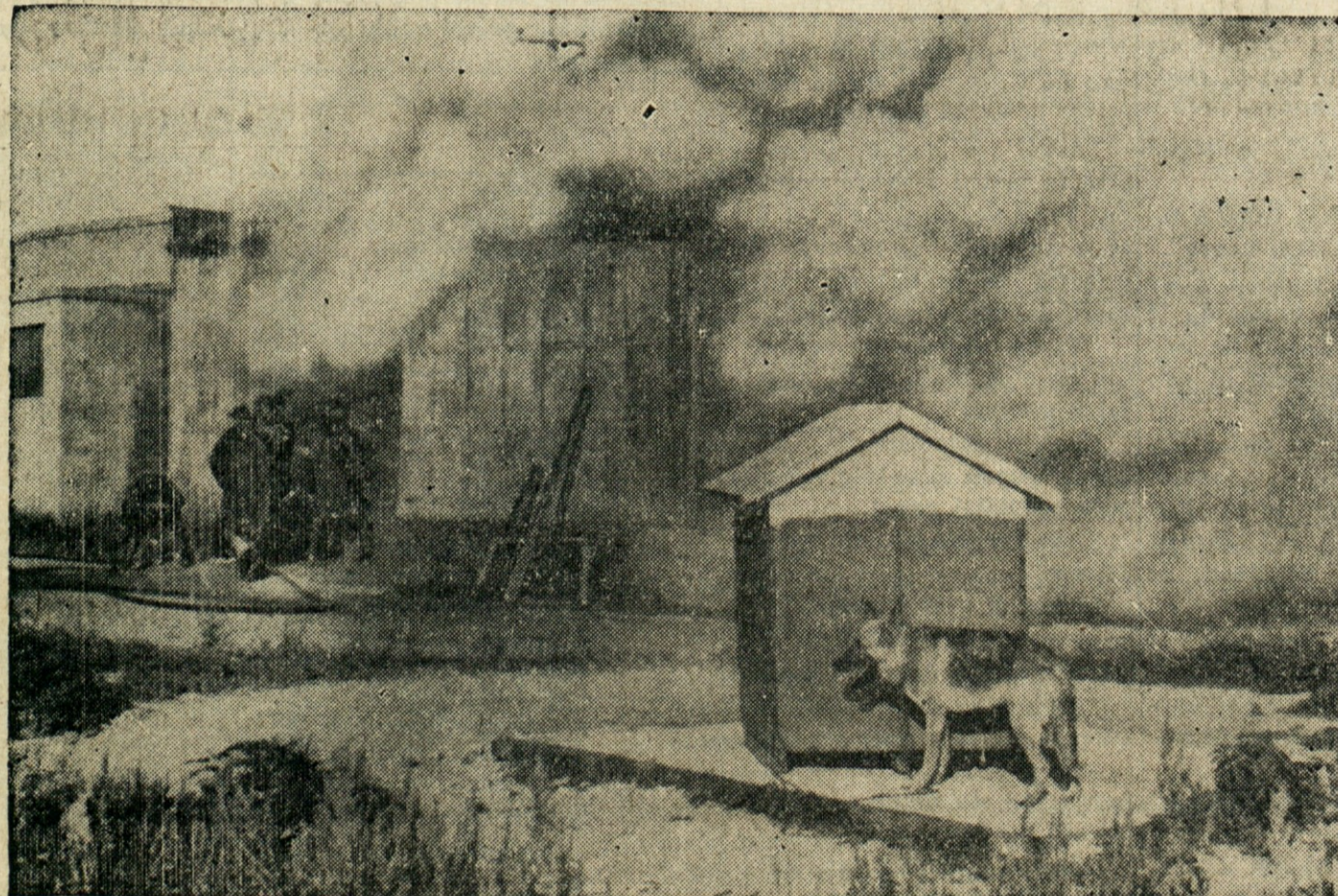
Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

DVOJNA STRAŽA — Na letalskem oporišču Vandenberg v Kaliforniji čuvajo oporišča in vzletišča medcelinskih raket poleg navadnih stražarjev še ovčjaki. Praviijo, da so ti posebno ponoči dosti zanesljivejši od človeških stražarjev.

OGNJA NE MARA — Psi se ognja na splošno boje. Tudi ovčjak na sliki ga ne mara. Skril se je za svojo hišico in čaka, kdaj ga bodo rešili iz neprijetne okolice. Slika je bila posneta med požarom neke trgovine v Indianapolis, Ind.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

NORRIDGE — BY OWNER

7 room house. 50 foot lot. 3 car brick garage. Fin. bsmt. 40 ft. lot adjoining. Trees on lot. Call for appt. GL. 7-0061. (174)

ROSELLE — BY OWNER

\$1,750 down. \$120 per mo. 2 yrs. old. 3 bedroom brick ranch expandable. 1½ car gar. On ¾ acre lot. Extras. \$19,900. LA. 9-6941. (175)

CARPENTERSVILLE — 3 Bedroom home. Carpeted livingrm., diningrm. and hall. Kitchen, enclosed breezeway. 1 car gar. fully landscaped. Newly decorated. \$14,600. By owner. HA 6-1371. (175)

GO WEST — OWNER

Has 3 Bedrm. Full basement, att. gar. 2 fireplaces. Many extras. \$22,900. Also 3 other houses \$14,000 to \$20,000. Immediate possession. Call HAZEL 6-4293. (175)

WOOD DALE — BY OWNER

2 bedroom frame ranch. 9 years old. Plast., alum. strms. & scrns. Crptg., wooded lot. Central loc. Priced to sell fast. PORTER 6-0163. (175)

Custom Built for Owner, Low Taxes — WINFIELD 1 mi. west of Wheaton. New face brk. 3 bdrm. ranch. 1½ car. baths, cab. kit., plaster, insulated, gas ht., att. gar. FALL OUT SHELTER in bsmt. incl. ½ acre lot. Beaut. loc. Sac. \$25,500. MO. 5-1470. Ask for directions. (174)

HOUSEHOLD HELP

GENERAL HOUSEWORK & CHILD CARE

Age 25-40. (2 children) Plain cooking. Stay, own room. Good perm. home in Wilmette. Nr. transp. Refs. Call FL. 4-1433 eve's or write Mrs. Sanderson, 104 N. Ashland, LA Grange, Ill. (174)